

Kanton Bern
Canton de Berne

Osnovna škola u njemačkom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Elterninformation zur Volksschule Bosnisch-Kroatisch-Serbisch

Bildungs- und Kulturdirektion

2 Osnovna škola u njemačkom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Sadržaj

Uvod.....	3
Osnovna škola.....	4
Organizacija osnovne škole	5
Poticaj i podrška	10
Roditelji i osnovna škola	12
Nadležnosti	15

Impressum

Herausgeberin und Copyright:
Bildungs- und Kulturdirektion
Amt für Kindergarten, Volksschule und Beratung
akvb.bkd@be.ch

Auflage 2020
Download: www.erz.be.ch/elterninfo
2019.ERZ.1267

Uvod

Brošura informiše o školskom sistemu u kantonu Bern i daje odgovore na sljedeća pitanja:

- Kako su organizirani vrtići i škole?
- Šta škola očekuje od roditelja?
- Šta roditelji mogu učiniti da bi se njihova djeca u školi osjećala dobro i da dobro uče?

Nastavnici i ravnateljstva škola u općini vam za dalja pitanja stoje rado na raspolaganju.

4 Osnovna škola u njemačkom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Osnovna škola

Opće informacije

Allgemeines

Osnovnu školu je po pravilu obavezno pohađjati u trajanju od jedanaest godina.

U godini, u kojoj dijete do 31. jula puni četiri godine, počinje doba osnovnog obrazovanja (dvogodišnji dječji vrtić). Ukoliko roditelji to žele, mogu dijete upisati i godinu dana kasnije u prvu godinu dječjeg vrtića.

Škole učenicama i učenicima stavljaju besplatno na raspolaganje nastavna sredstva i nastavni materijal.

Djevojčice i dječaci nastavu pohađaju skupa. Za oba spola vrijede isti ciljevi učenja.

Osnovna škola je po pitanju konfesije neutralna.

U svakoj općini su školske komisije i ravnateljstva odgovorna za rad dječjih vrtića i škola.

Ukoliko roditelji žele da njihovo dijete pohađja privatnu školu, troškove školovanja snose sami.

Djeca i mladi koji zbog invaliditeta ne mogu biti upisani u osnovnu školu, mogu da pohađjaju jednu od specijalnih škola.

Ciljevi osnovne škole

Ziele der Volksschule

Osnovna škola prenosi znanje i sposobnosti. I jedno i drugo je osnova za kasniju izobrazbu za zanimanje, za nastavak školovanja i za doživotno učenje. Škola doprinosi razvoju sposobnosti, razvija međusobno poštivanje i toleranciju i unapređuje odgovorno ophodjenje prema drugima i životnoj okolini.

Nastavni plan i program 21

Lehrplan 21

Nastavni plan i program služi nastavnom osoblju od dječjeg vrtića do 9. razreda kao putokaz i podržava ih u planiranju nastave.

Organizacija osnovne škole

	Sekundarni stepen II Sekundarstufe II Izobrazba za zanimanje ili srednja škola (npr. strukovno obrazovanje ili gimnazija)	2–4 godine	
Obavezna osnovna škola Volksschule	Sekundarni stepen I (7.–9. razred) Sekundarstufe I Sekundarni nivo školovanja ili školovanje na nivou realne škole	3 godine	
	Primarni stepen (1.–6. razred) Primarstufe	6 godina	Primarni stepen 4 godine
			Basisstufe/ Cycle élémentaire 3–5 godina
	Dječji vrtić Kindergarten	2 godine	

Dječji vrtić Kindergarten

Djeca prvog i drugog razreda vrtića se podučavaju skupa u jednom razredu. Dječji vrtić djeci nudi prostora za sticanje iskustava kako u životu tako i u igri. Cilj je unapređivanje i poticanje razvoja i učenja. Pri tome se vodi računa o različitim preduvjetima u učenju i sposobnostima, kao i o tome, kako brzo dijete može da uči.

Nakon dvije godine pohađanja dječjeg vrtića po pravilu sva djeca prelaze u prvi razred primarnog stepena. Zavisno od razvoja djeteta u iznimnom slučaju se

može dogoditi da dijete godinu dana prije ili kasnije predje u primarni stepen.

www.erz.be.ch/kindergarten

U nekim općinama se djeca iz dječjeg vrtića i iz prva dva razreda škole podučavaju djelimično ili u potpunosti skupa (mješoviti uzrast) na Basisstufe ili u Cycle élémentaire.

www.erz.be.ch/basisstufe

www.erz.be.ch/cycle-élémentaire-de

6 Osnovna škola u njemačkom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Primarni stepen (1.–6. razred)

Primarstufe (1.-6. Schuljahr)

Od 1. do 6. razreda učenice i učenici imaju nastavu iz različitih predmeta kao npr. iz «jezika», «matematike» ili «slikovnog, tekstilnog i tehničkog stvaranja». Učenice i učenici sve više samostalno i samoodgovorno uče i rade.

Od 3. razreda učenice i učenici iz kantona njemačkog govornog područja kao drugi strani jezik uče francuski, a od 5. razreda engleski jezik.

Nakon primarnog stepena djeca prelaze u sekundarni stepen I. Škola u 5. razredu detaljno informiše djecu i roditelje o postupku prelaska u sekundarni stepen I.

Sekundarni stepen I (7.–9. razred)

Sekundarstufe I (7.-9. Schuljahr)

Na sekundarnom stepenu I učenice i učenici se podučavaju na nivou realne ili na nivou sekundarne škole. Na nivou sekundarne škole su zahtjevi viši nego na nivou realne škole.

Nastavno osoblje učenice i učenike raspoređuje na osnovu vjerovatnog razvoja u odgovarajući nivo.

U nastavi u sekundarnom stepenu I su bitni opće obrazovanje i odabir budućeg cilja obrazovanja i zanimanja. Škola podržava taj bitni proces. Roditelji, razrednici i savjetovališta za odabir zanimanja (besplatno) prate i pomažu mladima u odabiru zanimanja.

www.biz.erz.be.ch

Nakon osnovne škole

Nach der Volksschule

Nakon obaveznog školovanja mladi idu dalje na strukovnu izobrazbu u trajanju od dvije do četiri godine, ili idu u srednju školu.

Dodatne informacije za osnovno obrazovanje za zanimanje:

www.erz.be.ch/berufsbildung

Informacije o strukovnim srednjim školama i gimnazijama:

www.erz.be.ch/mittelschulen

Školska godina i školski raspust

Schuljahr und Schulferien

Škola počinje sredinom augusta i završava se početkom jula. Djeca i mladi imaju godišnje 38 ili 39 sedmica nastavu. Kod 39 sedmica raspust je tokom školske godine rasporedjen na sljedeći način:

- jesenji raspust u septembru, oktobru: tri sedmice
- zimski raspust u decembru, januaru: dvije sedmice
- sportski raspust: jedna sedmica
- proljetni raspust u aprilu: dvije sedmice
- ljetni raspust u julu, augustu: pet sedmica

Tačne datume raspusta i dana bez nastave možete naći na internet stranici škole ili općine.

Raspored časova

Stundenplan

Nastava se održava od ponedjeljka do petka. Čas traje 45 minuta. Prijepodne se održava najmanje četiri časa. Početak i kraj nastave su u svim školama isti (dvočasovi). Popodnevna nastava se razlikuje (dva do četiri časa). U zavisnosti od školske godine i razreda su jedno ili više popodneva slobodni.

Kao roditelji ste odgovorni da vodite računa o tome da vaše dijete nastavu posjećuje po rasporedu časova. Za vrijeme trajanje nastave škola je dužna da pazi na djecu.

Izvan nastave i na putu do i od škole djeca su pod skrbbom roditelja. Izuzetak: Put do škole je neprihvatljiv i učenicama i učenicima je potreban od škole organizovani prevoz.

8 Osnovna škola u njemačkom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Odsustvovanja i izostanci

Absenzen und Dispensationen

Dijete ne smije bez opravdanja ili odobrenja ravnateljstva izostajati sa nastave. Saopštite nastavniku blagovremeno, najkasnije prije početka nastave razloge za opravdane izostanke: dijete je bolesno, smrtni slučaj u porodici, selidba, posjeta ljekaru i zubaru.

Roditelji mogu da bez navodjenja razloga do pet puta u školskoj godini po pola dana dijete ne pošalju u školu. Ukoliko to želite uraditi, obavezni ste nastavniku unaprijed saopštiti odluku.

Kod slava kao što su veliki religiozni praznici, bitni porodični događaji, pohadjanje kurseva iz maternjeg jezika i kulture (HSK), posjete probnim kursevima za izobrazbu ravnateljstvo škole može odobriti odsustvovanje. Odobrenje za odsustvovanje trebate zatražiti blagovremeno kod redateljstva.

Domaća zadaća

Hausaufgaben

Djeca uče u školi. Domaća zadaća služi utvrđivanju naučenog na nastavi. Dijete treba da bez pomoći roditelja ili druge odrasle osobe uradi domaći zadatak.

Maksimalno vrijeme za domaću zadaću sedmično:

- 30 minuta za 1./ 2. razred
- 45 minuta za 3. do 6. razred
- 90 minuta za 7. do 9. razred

Nastavnici prilagodjavaju domaću zadaću individualnim sposobnostima za učenje i uspjehu.

Ocjenjivanje

Beurteilung

Ocjenjivanje prvenstveno služi unapređivanju i vaše dijete treba da ga doživljava kao podršku u učenju.

Svake školske godine razrednik poziva roditelje na razgovor (razgovor u školi). Razgovara se o uspjehu i stanju razvoja i razvoju u učenju učenice ili učenika. Ako roditelji ili škola to žele, mogu se održati i dodatni razgovori.

Učenice i učenici krajem 2. kao i krajem 4. do 7. razreda dobijaju pismeni izvještaj o ocjenjivanju. On sadrži opis uspjeha iz raznih predmeta. Od 4. razreda se uspjeh učenica i učenika opisuje kroz ocjene.

Za detaljne informacije o ocjenjivanju na raznim jezicima:

www.erz.be.ch/beurteilung

10 Osnovna škola u njemačkom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Poticaj i podrška

Posebni poticaji

Besondere Förderung

Djeca koja imaju poteškoća u pojedinim predmetima (npr. jezik ili matematika) mogu dobiti pomoć od nastavnika sa posebnom obukom.

Ako dijete ima poteškoća u učenju, uz suglasnost roditelja se traži mišljene stručne osobe ili stručnog mjesta (Kantonarno savjetovalište za odgoj). U Savjetovalištu za odgoj rade psiholozi za djecu i mlade. Oni procjenjuju, da li je potrebna posebna podrška, te savjetuju porodice, djecu i mlade u teškim situacijama.

Informacije o Savjetovalištu za odgoj:
www.erz.be.ch/erziehungsberatung

Ukoliko djeca uprkos podrške ne dostignu ciljeve učenja, moguće je održavati im nastavu sa individualnim ciljevima učenja i posebnim ocjenjivanjem.

Djeca kojoj je u 1. razredu potrebno više vremena da savladaju gradivo, imaju mogućnost da gradivo prvog razreda savladavaju dvije godine.

Učenice i učenici koji su intelektualno posebno nadareni imaju mogućnost posebnog poticanja (poticaj za nadarene). Uslov za pohađanje razreda za poseban poticaj je procjena Savjetovališta za odgoj.

Razredi za posebne potrebe

Besondere Klassen

Djeca primarnog stepena ili sekundarnog stepena I koja imaju poteškoće u učenju u mnogim općinama imaju mogućnost da posjećuju razrede za posebne potrebe. To su razredi sa mnogo manje učenika. Na taj način ih nastavnici mogu u učenju bolje podržavati.

Socijalni radnici u školi

Schulsozialarbeit

Socijalna radnica ili socijalni radnik nudi djeci i mladima pomoć i savjete kod socijalnih ili ličnih problema. Nastavnici, ravnateljstvo i roditelji se također mogu obratiti socijalnim radnicima.

Cjelodnevna škola

Tagesschule

Za djecu kojoj je nakon nastave potrebna skrb, općine nude cjelodnevne škole:

- skrb prije početka nastave
- podnevna skrb sa obrokom
- popodnevna skrb poslije nastave ili u danima kada nema nastave

Ponude za cjelodnevne škole su za roditelje dobrovoljne. Visina plaćanja za ovu ponudu zavisi od zarade, imovinskog stanja i broja članova u porodici.

Opće informacije za cjelodnevnu školu:
www.erz.be.ch/tagesschulen

Informacije o ponudama za cjelodnevnu školu u vašoj općini stanovanja možete dobiti od razrednika, ravnateljstva ili općine.

Informacije za druge ponude za skrb djece (cjelodnevni dječji vrtić, osobe za čuvanje itd.) možete dobiti kod općine stanovanja:

www.gef.be.ch > Familie (porodica)

Zdravlje

Gesundheit

Djeca i mladi u vrtiću kao i u 4. i 8. razredu imaju ljeakarski pregled. Pregled je obavezan i za roditelje besplatan.

Školska zubarka ili školski zubar svake godine pregledaju zube djece i mladih. Ovaj pregled je takodjer obavezan i besplatan.

Ukoliko se kod pregleda utvrdi da je potrebno liječenje ili dalji pregledi, bićete o tome informisani.

12 Osnovna škola u njemačkom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Roditelji i osnovna škola

Saradnja

Zusammenarbeit

Roditelji i osnovne škole su zakonom obavezani na saradnju. Da bi saradnja bila uspješna potrebni su kako redovno razmjenjivanje informacija, tako i međusobno razumijevanje, povjerenje i respekt.

Medjusobna informacija

Gegenseitige Information

Škola informira roditelje o bitnim dešavanjima i planovima vezanim za nastavu (razni povodi, ekskurzije itd.) i o dešavanjima u školi (rasporedjivanje u školu ili razred, vrijeme nastave, nastavna sredstva, pravila u školi itd.). Informacije se daju pismenim putem ili na roditeljskim sastancima.

Centralni element u saradnji između škole i kuće je razgovor na licu mjesta.

Roditelji uz dogovor sa nastavnikom mogu u svako doba posjetiti nastavu.

Molimo roditelje da obavijeste nastavnika ukoliko dijete boluje od neke bolesti ili ukoliko mora redovno uzimati lijekove, ili ako ima nekih dešavanja koja utiču na razvoj ili pažnju djeteta.

Prevod

Übersetzung

Bitno je da roditelji razumiju ono o čemu se govori na roditeljskom sastanku ili na razgovoru u školi. Također je bitno da roditelji mogu izraziti svoje probleme ili postaviti pitanja. Ukoliko roditelji ne vladaju dobro njemačkim ili francuskim jezikom, mogu izraziti želju za prevodnikom.

Bitne odluke

Wichtige Entscheide

O svim bitnim odlukama vezanim za školovanje djeteta (na primjer prelazak iz primarnog u sekundarni stepen I ili rasporedjivanje u neki od razreda za djecu sa posebnim potrebama) se razgovara sa djetetom i roditeljima.

Roditelji imaju pravo da ih razrednik djeteta i ravnateljstvo informiraju, saslušaju i posavjetuju. Roditelji imaju pravo uvida u sve akte koje se odnose na vlastito dijete. Tok školovanja određuje ravnateljstvo, koje svoju odluku roditeljima mora saopštiti i obrazložiti pismenim putem. Ukoliko se roditelji ne slažu sa odlukom, imaju pravo da u roku od 30 dana ulože žalbu kod školskog inspektorata.

Učestvovanje roditelja

Mitwirkung der Eltern

Mnoge škole imaju roditeljski odbor koji je sastavljen od jednog ili dva roditelja iz svakog razreda. Biraju ih na početku školske godine roditelji iz razreda. Zastupnici roditelja saraduju sa razrednikom. Roditeljski odbor njeguje odnose između roditelja i škole.

Od razrednika vašeg djeteta ili od ravnateljstva škole možete saznati više o učestvovanju roditelja u dječjem vrtiću ili školi.

Problemi u osnovnoj školi

Probleme in der Volksschule

Možda se dijete u školi ne osjeća dobro ili mu je odjednom opao uspjeh. Možda ima problema sa drugom djecom, ili roditelji nisu zadovoljni odlukom nekog nastavnika.

Ovako roditelji mogu postupiti

1. Roditelji i nastavnici stupaju u kontakt jedni sa drugima. Razgovaraju o situaciji i traže rješenje. U većini slučajeva se problem na ovaj način može riješiti.
2. Ukoliko roditelji i nastavnik ne mogu pronaći rješenje ili jedno od njih smatra da je potrebno, razgovoru prisustvuje i ravnateljstvo.
3. Moguće je i učešće neke stručne ustanove npr. socijalnog radnika ili Savjetovišta za odgoj.
4. Ako se ni u tom slučaju nije moguće usaglasiti, može se obratiti školskom inspektoratu.

Po potrebi škola se pobrine za prevodioca.

14 Osnovna škola u njemačkom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Doseljenje u kanton Bern

Zuzug in den Kanton Bern

Djeca i mladi starosne dobi od 4 do 15/16 godina su obavezna pohađati školu ako borave u Švajcarskoj i ako će se zadržati više mjeseci.

Informacije o pohađanju dječjeg vrtića ili škole roditelji za svoju djecu mogu dobiti u svojoj općini ili na internet stranici škole i općine stanovanja.

Djeca i mladi koji imaju poteškoća sa jezikom na kojem se nastava održava mogu dobiti dodatnu podršku za učenje jezika.

Novodoseljeni stariji od 13 godina koji ne poznaju jezik na kojem se nastava održava, mogu pohađati regionalni intenzivni kurs. (Regionaler Intensivkurs PLUS, RIK+).

Dalje informacije:

www.erz.be.ch/migration

Nadležnosti

Direkcija za odgoj

Erziehungsdirektion

Direkcija za odgoj je kantonalna obrazovna ustanova. Ona utvrđuje okvirne uvjete za osnovne škole u općini i izdaje nastavne planove i programe.

Školski inspektorat

Schulinspektorat

Šolska inspektorica ili školski inspektor ima kantonalnu nadležnost nad osnovnim školama.

Općina

Gemeinde

Općina je nadležna za organizaciju osnovne škole na licu mjesta. Ona stavlja na raspolaganje školsku infrastrukturu: zgradu škole, namještaj i nastavna sredstva.

Školska komisija

Schulkommission

Školska komisija* je nadležna da brine o tome, da djeca shodno kantonalnom zakonodavstvu i općinskim pravilnicima pohađaju vrtić i školu. Osim toga je zadužena za strateške odluke svoje osnovne škole.

Ravnateljstvo

Schulleitung

Ravnateljstvo je nadležno za vođenje osnovne škole. Ono između ostalog raspoređuje djecu u razrede i zaduženo je za odluke o toku školovanja.

Razrednik

Klassenlehrperson

Razrednik je nadležan za pedagoško i organizatorsko vođenje razreda. Ona ili on su prva osoba za kontakt kod pitanja ili problema vezanih za vrtić i školu vašeg djeteta.

* Školska komisija u nekim općinama ima naziv obrazovna komisija.

